

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: <http://www.drs.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____

на № _____ від _____

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сфері
ринків фінансових послуг**

*Про розгляд
проекту акта*

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ» (далі – проект Закону), а також документи, що додаються до проекту Закону, подані Нацкомфінпослуг листом від 21.05.2018 № 3057/12-5.

Вказаний проект Закону вже був предметом розгляду Державною регуляторною службою України.

За результатом розгляду повторно наданого на погодження проекту Закону встановлено, що запропоноване проектом акта регулювання, за своєю суттю, є аналогічним проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ», що був надісланий Нацкомфінпослуг листом від 10.07.2017 № 5309/16-5, та за результатом розгляду якого Державною регуляторною службою України листом від 10.08.2017 № 6724/0/20-17 було повідомлено про невідповідність проекту Закону принципам державної регуляторної політики.

Крім того, неврахованими залишилися зауваження до аналізу регуляторного впливу. Так, актуальними залишаються зауваження, висловлені до розділів I та VIII АРВ.

У доповнення до раніше наданих зауважень зазначаємо наступне.

Відповідно до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308, у розділі III АРВ «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен, серед іншого, оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування запропонованих альтернативних способів вирішення існуючої проблеми.

Однак, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не проаналізував вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них. Крім того, під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання окремо кількісно розробником не визначено витрати, які будуть виникати внаслідок запровадження кожного з альтернативних способів, у грошовому еквіваленті відповідно до Додатку 2 до Методики.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту Закону та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Також повідомляємо, що до Державної регуляторної служби України надійшли пропозиції та зауваження до проекту Закону від Співки підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України, ТОВ «АВТО ПРОСТО» та Асоціації «Компанії з адміністрування придбань у групах», які, за позицією Державної регуляторної служби України, є слушними та підлягають розгляду.

З метою дотримання законних прав та інтересів зацікавлених суб'єктів та вимог статті 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», якою встановлено основні принципи державної регуляторної політики, одним з яких є прозорість та врахування громадської думки, надсилаємо вказані звернення для розгляду та врахування.

При цьому зазначаємо, що відповідно до частини сьомої статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» усі зауваження і пропозиції щодо проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу підлягають обов'язковому розгляду розробником цього проекту.

За результатами цього розгляду розробник проекту регуляторного акта повністю чи частково враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє.

Окрім цього, щодо окремих положень проекту Закону зазначаємо наступне.

Пунктом 5 Прикінцевих положень проекту Закону пропонується встановити: «Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг розробити та затвердити норматив щомісячних».

В даному випадку розробником не конкретизовано стосовно чого має бути розроблено «норматив щомісячних». За таких обставин, вважаємо за доцільне, у пункті 5 Прикінцевих положень проекту Закону закінчити речення.

Окрім зазначеного Прикінцеві положення проекту Закону, запропонованого на розгляд, містять два п'ятих пункти.

З урахуванням викладеного повідомляємо, що Державна регуляторна служба України залишається на позиції, висловленій у вищезазначеному листі щодо невідповідності запропонованих проектом Закону змін принципам державної регуляторної політики, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Ураховуючи викладене, за результатами проведеної експертизи відповідно до статті 30 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України повідомляє про невідповідність проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ» принципам державної регуляторної політики.

Додатки на 14 арк.

В.о. Голови Державної регуляторної
служби України

В. ЗАГОРОДНІЙ

ТОВ «АВТО ПРОСТО» код ЄДРПОУ 35509011, вестростова Ліснаві від 15.09.2015 р., видана Нацкомфінпослуг України 03045, м. Київ, Сучасне шосе, 90, 4-й поверх

22 травня 2018 року
Вкх. № 282

Голові Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг,
Дару Дашку ІВ.

Голові Державної Регуляторної Служби України
Пані Лашнік К. М.

Зружження
до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ»

В повідомленні про порядок денний відкритого засідання від 19.04.2018 р. на сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (*Нацкомфінпослуг*), було розміщено доопрацьований проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ» (*«Проєкт Закону»*). Порівняючи таблиці та Аналіз регуляторного впливу до Проекту Закону додано не було.

Проєкт Закону з Аналізом регуляторного впливу та порівняльною таблицею оприлюднено на сайті Нацкомфінпослуг 18.05.2018 р.

Вказаний проєкт Закону вноситься на розгляд Нацкомфінпослуг 25.04.2017 р. та 26.10.2017 р., кожний раз щодо вказаних Проєктів, однак кожне із заперечень щодо невідповідності прийняття Проєкту Закону в частині фінансування адміністративних актів для придбання товарів в групах, зраховано не було.

01.08.2017 р. та 02.11.2017 р. ТОВ «АВТО ПРОСТО» подавало свої зауваження щодо попередніх редакцій проєкту Закону, оприлюднених Нацкомфінпослуг, однак Нацкомфінпослуг в подальшому відстоювало остаточного проєкту Закону не вказавши про отримання поданих зауважень, не зазначено про друкування або відхилення поданих зауважень, що свідчить про порушення розробником проєкту Закону ст.9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Поступило звертало увагу на те, що Аналіз регуляторного впливу потребує доопрацювання з урахуванням зауважень ТОВ «АВТО ПРОСТО» та внесення від 10.08.2017 р. № 6724/020-17 Державної регуляторної служби про невідповідність проєкту Закону принципам державної регуляторної політики.

Відповідно до п.13 Постанови Кабінету Міністрів України № 308 від 11.03.2004 р. «Про затвердження Методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акту» (далі-назвемо як АНВ) результати проведення аналізу регуляторного акту викладаються розробником проєкту акта згідно з Додатком №1 Методики АНВ.

Так, відповідно до положень Постанови КМУ № 308 від 11.03.2004 року, у розділі I АНВ «Визначення проблемних розробник повинен, зокрема:

чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання;
визначити причинні виникнення проблеми;

оцінити важливість проблеми (у разі безумовних даних, які підтверджують існування проблеми та характеризують її масштаб, виступає значення цих даних (у цифровому виразі));
визначити, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів;
з'ясувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою дієвих регуляторних актів.

Однак, в розділі I АНВ розробник визначив проблему та досить формальною різню, та наведені дані в цифровому виразі не об'єктивують важливість проблеми (оскільки, вочевидь, проблема відсутня) та відповідно не характеризують її масштабність.

В розділі II АНВ розробником однією з цілей державного регулювання визначався захист прав споживачів, що не відповідає дійсності, оскільки виключення з переліку фінансових послуг фінансової послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах, відсутність державного регулювання та контролю з боку держави в особі уповноваженого органу - Нацкомфінпослуг - не може розглядатися як належний захист прав споживачів, а навпаки створює умови для порушення прав споживачів. Розробником в розділі II АНВ вказується однією з цілей також встановлення чітких вижок щодо обмеження сумищення фінансовими установами видаваних фінансових послуг з інших випади підприємницької діяльності, однак проєкт Закону не передбачає жодного пункту, який би державою встановлював вижок щодо обмеження сумищення надання фінансових послуг, тобто відсутні положення, які є метою прийняття Проєкту Закону.

В розділі III АНВ вказані розробником альтернативи та їх вигоди, а також витрати щодо інтересів промислан та суб'єктів господарювання, що потребують ст.1 змін, що пропонується.

В розділі IV АНВ вказані розробником альтернативи та бач результативності не відповідають цілям державного регулювання надання фінансових послуг.

В розділі V АНВ розробником запропонований такий механізм дії регулювання, який неможливо застосувати на практиці адміністраторам, які здійснюють варті діяльність з адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах та укладають договори щодо довірчої за споживачами. Крім того не передбачається механізму допорогового виконання зобов'язань за умовлення договорів, як з боку адміністраторів, так і з боку споживачів, що протирічить принципам державного регулювання. В розділі V АНВ розробником запропоновано встановити зобов'язання іншої підприємницької діяльності, ніж визначена Законом та законами про діяльність відповідної фінансової установи, однак проєкт Закону не створюється вказаного.

В розділі VII АНВ розробником зазначається, що проєкт Закону створюється у вигляді фінансової діяльності, що зазнає раз доводять, що до розробки проєкту Закону Нацкомфінпослуг підійшла без належного обґрунтування та розгляду існуючих альтернатив, оскільки жодних змін до сфери фінансової діяльності» цих проєктом Закону не вноситься. Тобто відсутні положення, які є метою прийняття Проєкту Закону.

Як і в попередніх проєктах Закону розробником не зраховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути базосередньо пов'язаний із діями та очікуваними результатами регуляторного акту, необхідно встановити, яким чином будуть діяти положення проєкту Закону та якою прогнозується ситуація після набрання чинності регуляторних актів.

У зв'язку з цим та на підставі статті 6 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» ТОВ «АВТО ПРОСТО» повторно подає свої зауваження до Проєкту Закону.

У Проєкті Закону Нацкомфінпослуг пропонує такі зміни:

- I. виключення з переліку видів фінансових послуг, визначених статтею 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (*Закон про фінансові послуги*), послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах;
- II. встановлення перекідних положень для адміністраторів придбання товарів в групах;
- III. виключення п.9 ч.1 ст.4 в новій редакції;
- IV. доповнення переліку фінансових послуг послугою в системі накопичувального несекейного забезпечення в частині адміністрування кваліфікованих пенсійних фондів.

Таким чином, відповідно до Аналізу регуляторного впливу Нацкомфінпослуг вважає, що Проект Закону вачево спрямований вирішити такі завдання:

1. ситуацію, що склалася на ринку фінансових послуг, а саме: незадоволені споживачі послугами з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах;

Аналіз даного Проекту Закону свідчить про його нейтральність щодо засад корпоративного регулювання ринку фінансових послуг і господарської діяльності, а також сумісності з Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами з огляду на таке.

1. Фактична заборона Нацкомфінпослуг фінансової послуги Проектом Закону є нецільовою і незаконною, оскільки суперечить принципу адекватності державного регулювання, недопущення прийняття економічно неоподібних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання, а поставлені завдання можуть бути вирішені в межах повноважень Нацкомфінпослуг

Відповідно до статті 4 Закону України «Про заходи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» *каждою формою на рівні державного регулювання господарських відносин потрібні у вирішенні соціальної проблеми та ринкових відносин з урахуванням усіх принципів альтернативності.*

Метою Закону про фінансові послуги, серед іншого, є *«створення правових основ для застосування індивідуальних фінансових послуг, а тому зацікавлені особи адміністрування фінансових активів у Законі про фінансові послуги здаті забезпечити економічність цієї послуги та державне регулювання діяльності фінансових компаній, які надають таку послугу. При цьому можливі проблеми споживачів послуг адміністрування фінансових активів можуть бути вирішені самею Нацкомфінпослуг через надані їй повноваження.*

Відповідно до пункту 3 частини 1 статті 28 Закону про фінансові послуги Нацкомфінпослуг *каждою фінансовою установою відповідно до законів з ним же регулювання окремих ринків фінансових послуг відповідні дозволі, а також ліцензі на надання певних діяльності з надання фінансових послуг та заборони: якщо надання певних діяльності з надання фінансових послуг здійснення яких потребує відповідної ліцензі чи дозволу, то надання компетентно за їх наданням.*

Постановою від 7 грудня 2016 року № 913 «Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (групи професійної діяльності на ринку цінних паперів)» Кабінет Міністрів України, виключив свої завдання, затвердив вимоги для отримання права на провадження господарської діяльності з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах (*«ліцензійні умови»*). Згідно з пунктом 89 ліцензійних умов *«фінансова установа провадить діяльність з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах відповідно до умов провадження ліцензійних умов ліцензії, встановлених Нацкомфінпослуг».*

Нацкомфінпослуг Розпорядженням №3384 від 08.08.2017 р. затверджено «Положення про обов'язкові критерії та фінансові нормативи, а також вимоги, що об'єднують ринки в діяльності фінансових компаній при наданні фінансових послуг з адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах», вилучив вказані Положення Нацкомфінпослуг реалізувала свої повноваження щодо створення правових основ з метою захисту прав споживачів вказаної послуги.

Вулицеря логіці, проектом Закону Нацкомфінпослуг пропонує виключити дану фінансову послугу із законодавчо встановленого переліку фінансових послуг, що, в свою чергу, зважує обсяг можливого замісу регулювання такої діяльності.

До того ж у контексті досягнення поставлених цілей Нацкомфінпослуг не розглянула можливість розробки валекозамінних альтернативних способів, які не передбачають безпосереднього державного регулювання. Наприклад, у Дубнінському звіті про діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за 2016 рік зазначено, що *«за наявності законного інтересу споживачів фінансових послуг та відношення до ринку необхідних фінансових послуг, з лютого 2016 року запроваджено цільові*

роз'яснення інформаційні повідомлення на сайті Нацкомфінпослуг щодо регулювання розробки споживачів фінансових послуг».

При цьому на сайті Нацкомфінпослуг розміщені повідомлення за період з 4 березня 2016 року по 19 березня 2018 року стосуються інформації про роботу її зверненнями громадян та корпоративних комісій. Згідно з цим, що підлягає застосуванню споживачів послуг адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах та типові проблеми у цій сфері не вкриті і не опрацьовані Нацкомфінпослуг за допомогою названих інструментів надержавного регулювання, зокрема шляхом розміщення інформаційних повідомлень про результати розсліду скан.

В Публічному звіті про діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за 2017 рік зазначено, що *«чинення, з якими зверталося громадян до Нацкомфінпослуг, стосуються переважно додержання законодавства у сфері надання страхових послуг – 5 231 звернення, або 75,3 % від загальної кількості звернень. Зважаючи на серйозність зафіксованих переважно наслідків неадекватного виконання обов'язків страховими компаніями, запровадження у II півріччі 2017 року запровадження позитивних наслідків стосуються за повідомленнями з Державною регуляторною службою стосують надання тимчасової дисциплінарної санкції компаніям. За результати останніх скан Нацкомфінпослуг закріплює наявну опрацьовану справову відповідальність, що також є об'єктивним індикатором ефективності надання цих з боку Нацкомфінпослуг».*

Таким чином, згідно даних Нацкомфінпослуг питання, з якими звернулися громадяни до Нацкомфінпослуг стосуються переважно додержання законодавства у сфері надання страхових послуг – 5231 звернення або 75,3 % від загальної кількості звернень. Однак, незадоволені споживачі страхових послуг та послугами не є основним чинником, який би змусив Нацкомфінпослуг виконати з переліку фінансових послуг страхові послуги запли досягнення вигод, які вказані Нацкомфінпослуг: зменшити кількість випадків порушення прав споживачів фінансових послуг та, відповідно, кількості скан на ді фінансових компаній. Такі мірки Нацкомфінпослуг пропонувати зорозуму пункту та припинити державну регуляторну політику. За логікою, якщо Нацкомфінпослуг керується при прийнятті Проекту Закону, для того, щоб виключити необхідність провадити у фінансових послугах необхідно заборонити усі види фінансових послуг. Відсутні послуги – відсутня необхідність громадян - споживачів.

Оже, виключення послуг адміністрування активів для придбання товарів у групах із законодавчо встановленого переліку фінансових послуг виконати за межі необхідного державного регулювання, оскільки проблеми споживачів, навіть якщо такі існують, можуть бути вирішені через повноваження Нацкомфінпослуг.

Нацкомфінпослуг володіє й іншими інструментами регулювання за наявкою захисту прав споживачів у сфері адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах (про що свідчить інформація щодо страхових компаній), які наразі не використовуються ефективно.

До того ж Проект Закону розроблено без аналізу механізмів, які функціонують для захисту прав споживачів, та способів їх задоволення. Зокрема, Нацкомфінпослуг не провела аналіз альтернативних способів вирішення поставлених завдань, а саме – використання наявних інструментів (формування інформації про результати розсліду скан, ознайомлення потенційних споживачів з типовими проблемами у цій сфері та їх можливі шляхи зв'язання), та високоефективних чинників регулювання.

2. Висновки Нацкомфінпослуг про необхідність виключення послуг адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах з переліку фінансових послуг є необґрунтованими і безпідставними

- 2.1. *«Якщо фінансові установи виконують не вилучені на сайті повідомлення щодо регулювання діяльності адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах».*

Відповідно до Аналізу регуляторного впливу Нацкомфінпослуг пояснюється на позначення 2010 року (U) фінансової діяльності та правомочності урядів і робити виконані, що з огляду на *«кільку фінансової діяльності»*, «якщо зменшити ризик втручання громадян своїх коштів та підвищення соціальної напруженості. Зважаючи, що з наявними даними щодо фінансової діяльності неможливо зробити виконані про обсяги споживачів стосують окремі послуги адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах, оскільки статистика демонструє

² За словами Нацкомфінпослуг дані за 2010 рік отримані маркетингового дослідницькою компанією ImMind (я. Хвія), за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку – USAID

дані про зацікавлений суб'єкт фінансової об'єкції України станом на 2010 рік, коли здійснювалися фінансові акції не було включено до фінансової послуги окремі дані. Інформація фінансової платоспроможності та об'єкції України у 2010 р. не може створювати підґрунтя для доцільності розробки проекту закону.

2.2. Наказом фінансової не надлежати вказати щодо існуючих проблем невиконання фінансовими компаніями договорів адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній, які можуть бути зарплатні лише закладеніми вказаними

Відповідно до Аналізу регуляторного впливу Наказом фінансової не може, що це у разі невиконання деяких умов рішеннями групи своїх зобов'язань за договором існує ризик невиконання фінансовою компанією – адміністратором своїх зобов'язань перед учасниками групи щодо придбання та розподілу товарів.

При цьому відповідало до Цікавості діяльності фінансових компаній, лондону та юридичних осіб (підприємств) за 2016 рік Наказом фінансової не може такі показники щодо послуг адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній: «За 2016 рік фінансові компанії уклали 2 960 договорів адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній на загальну суму 421,0 млн. грн., виконали 2 908 договорів. Відповідно до Цікавості діяльності фінансових компаній, лондону та юридичних осіб (підприємств) за 2017 рік, отримав 2017 року фінансові компанії уклали 1 921 договор адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній на загальну суму 487,7 млн. грн., виконали 1 333 договори.

Таким чином, принцип та ризик, які на думку Наказом фінансової потребують вирішення за допомогою Проекту Закону, спростовуються вказаними щодо виконання зобов'язань фінансовими компаніями з придбання товарів в групах на ринку фінансових послуг.

3. Проектом Закону Ігноруються механізми захисту прав споживачів, які розробляються фінансовими компаніями

3.1. Указом не вказати інструменти фінансової компанії забезпечувати доступи споживачів до інформації

Згідно з пунктом 92. Дієздатних умов Внутрішні правила надання фінансових послуг повинні містити, серед іншого, чіткі вимоги до надання інформації споживачам фінансової послуги та учасників групи до документів та іншої інформації фінансової установи, не кваліфікуючи з провадженням ним діяльності з адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній.

Зважаючи, що учасники з учасником групи договору про адміністрування фінансової компанії ознаюються його з внутрішніми правилами, умови договору про адміністрування та надання інформації, визначено статтю 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». У випадку ТОВ «АВТО ПРОСТО» працівники фінансової компанії ознаюються (потенційно) споживачів з умовами надання послуг, після чого, у разі укладення договору, споживачі підписують Додаток про ознаювання учасника групи із Внутрішніми правилами, засвідчуючи, зокрема: «Термін, визначений, умови Внутрішніх правил мені зрозуміли».

У рамках забезпечення прав споживачів відповідно до пункту 4.4 Внутрішніх правил ТОВ «АВТО ПРОСТО» «Товариство надає інформацію щодо об'єкції, не кваліфікуючи з наданням фінансової послуги на умовах, передбачених договором про адміністрування, при отриманні письмового запиту учасника або номінального споживача фінансової послуги. Отриманий запит відповідним чином розглядається Товариством». У такому порядку ТОВ «АВТО ПРОСТО» оприлюднює записки споживачів, які найбільшого стосуються таких питань: строк отримання автомобіля, порядок зміни дня, роздрядження договору, строк повернення коштів, повідомлення про непередбачувані обставини. Обліг цих записок і наданих відповідних відповідей вказує в електронному вигляді, і в кожному окремому випадку ТОВ «АВТО ПРОСТО» приймає відповідні рішення з приводу звернення в рамках договору.

Окрім цього, інформація щодо адміністрування фінансових акцій міститься у відкритому доступі на веб-сайті ТОВ «АВТО ПРОСТО» (<http://www.avtofast.com.ua>), де зокрема можна ознаюються з Внутрішніми правилами ТОВ «АВТО ПРОСТО» (<http://www.avtofast.com.ua/ua/AboutUs/Document/2012.pdf>) та з Договором про надання фінансової послуги з адміністрування фінансових акцій для придбання товару (Автомобіля) у групі (<http://www.avtofast.com.ua/ua/AboutUs/AvtoFast.pdf>).

Отже, на фінансові компанії покладається обов'язок надавати доступ до інформації про послугу адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній та забезпечувати об'єкції споживачів у питаннях, пов'язаних з

цією фінансовою послугою. При цьому Проект Закону, який пропонується виключити дану послугу з законодавства встановленого переліку фінансових послуг, не впливає на проблеми фінансової об'єкції, якщо такі існують.

3.2. Фінансові компанії єдино вказати механізми забезпечення інтересів споживачів за договором адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній.

Система адміністрування акцій для придбання товару у групі побудована таким чином, що фінансова компанія бере на себе обов'язок забезпечити отримання товару учасником групи, який єсплатив загальну кількість періодичних платежів та виконав інші зобов'язання за Договором. Фінансові компанії чітко закріплюють таку парадигму у Договорі щодо адміністрування фінансових акцій для придбання товарів у зручній (наприклад, пункт 1.2 Договору про надання фінансової послуги ТОВ «АВТО ПРОСТО»).

При тому, що акумуляція коштів у групі дієво захищає від доплати графіку платежів кожним учасником групи, учасник, який виходить з групи, може виникати отримання товару незалежно від виконання договорів іншими учасниками групи. А фінансова компанія зобов'язана організувати отримання товару таким учасником. Разом з тим, у договорі про адміністрування фінансових акцій зазвичай прописується механізм, який дозволяє припинити право на отримання товару чи виконання учасника з групи у разі невиконання ним зобов'язань за договором (пункти 13.3 та 13.4 Договору про надання фінансової послуги ТОВ «АВТО ПРОСТО»), що створює умови, в яких інтересом кожного учасника групи є дієво захищені платежів за договором.

Можливість зміни розміру періодичних платежів у разі зміни поточної ціни товару, яку Наказом фінансової вважає загрозом для прав споживачів послуг адміністрування фінансових акцій, надана вказована у Внутрішніх правилах та Договорі про надання фінансової послуги, і споживачам відомо про таку можливість до укладення договору. Зміна ціни на товари та фінансові послуги є відображенням загального стану економіки в державі та не залежить від фінансової компанії.

Крім того, зважаючи, що вартість автомобіля, отриманого за Договором про адміністрування, і автомобіль на вторинному ринку, також пропорційно зростає, що відображає співвідношення ціни автомобіля від сторін членів загального фінансового статусу у державі.

Відтак, Проект Закону розроблено без вказівки механізмів, які функціонують для захисту прав споживачів, та способів їх виконання.

З огляду на вище зазначені зауваження, Проект Закону розроблений на основі необхідного аналізу, без врахування можливих альтернатив, і суперечить Конституції України, в тому не може бути допущений до законодавчого процесу.

4. Проектом Закону пропонується забезпечити номінальні відрахування коштів для забезпечення виплат учасникам з 01 січня 2019 року.

Система адміністрування акцій для придбання товару у групі побудована таким чином, що фінансова компанія бере на себе обов'язок забезпечити отримання товару учасником групи за рахунок періодичних платежів учасників, які надходять у фонд кожної групи. Спрямовані отримання періодичних платежів чітко визначено на законодавчому рівні для адміністраторів придбання товарів в групах - на придбання автомобіля та на повернення коштів за роздрядженням договором. В разі, якщо з 01.01.2019 року адміністратор зобов'язує відрахувати кошти, постачає винаги, у які свої адміністратори виконують свій обов'язок за договором - забезпечення придбання та передачу у власність учасника групи автомобіля. Протягом 6 (шести) років адміністратори ховуть зобов'язання відрахувати номінальні відрахування, що уможливають надання чиним виконати зобов'язання за укладенням договором перед тим, як учасники, які мали на меті і бажають отримати товар (автомобіль) у власність. Окрім цього, жодних із передбачених положень не вказовано, у який спосіб будуть заарештовані графіки платежів та виконані зобов'язання за договором про адміністрування, які вже укладені або будуть укладені на законних підставах до моменту набрання чинності законопроекту в разі його прийняття.

Договором про адміністрування, які наразі укладає ТОВ «АВТО ПРОСТО», укладаються строком на 10 років. Після отримання автомобіля учасник системи МАЄ ПРАВО виконати умови договору протягом строку, на який його було укладено, незалежно зміни ціни товару до моменту строку дії договору. Однак, в проекті Закону жодним чином не вирішується вказана проблема.

5. Проект Закону повинен розроблятися із залученням громадян України відповідно до вимог спеціальної процедури консультацій з громадськістю

Відповідно до статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» *корупційні процеси регуляторного акту з метою одержання корискових і пропозицій не може бути передбачено для проведення громадських слухань та будь-яких інших відкритих обговорень. Лише проект регуляторного акту. Згідно з пунктом 12 Постановки Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» «*якщо законодавчі акти передбачають консультації з громадськістю щодо проекту нормативно-правового акту, які передбачають проведення* *регуляторної діяльності у певній сфері, передбачають надання ній чи встановлення об'єктивних для суб'єктів господарювання та інститутів громадянського суспільства.**

По-перше, Проект Закону спрямований на регулювання ринку фінансових послуг шляхом виключення з переліку фінансових послуг здійснювання фінансових вклятів для придбання товари у трулах. По-друге, Проект Закону спрямований встановити обмеження на здійснення підприємницької діяльності, яка не визначена Законом. Отже, Проект Закону повинен бути опрацьований у форматі консультацій з громадськістю.

Завважимо, що згідно з пунктом 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» *інформація, пов'язана з організацією та проведенням консультацій з громадськістю, оприлюднюється у спеціально створеній групі «Консультації з громадськістю» офіційного веб-сайту органу виконавчої влади який є головним робочим проектом нормативно-правового акту».* Навряд на сайті Нацкомфінпослуг немає такої інформації, яка би давала підстави вважати, що Нацкомфінпослуг готовий до організації та проведення консультацій з громадськістю щодо Проекту Закону.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» одним з принципів державної регуляторної політики є принцип *прозорості та доступності громадської думки, який передбачає, зокрема, обов'язковий розвиток регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у встановленому законом порядку.*

Прозоро працювати наші заважає та оприлюднити інформацію про результати розгляду. Також просямо організувати консультації з громадськістю, які є обов'язковими у даній ситуації, та сповістити про їх проведення з метою забезпечення нашої участі. Ми, як учасники ринку фінансових послуг, готові відповісти на Ваші запитання стосовно зазначених зауважень.

З повагою,

Голова правління

Утварьова Н.Я.

тел.: (044) 290-02-40
факс: (044) 290-02-82

Асоціація
«Компанії
в надбанні
приватних
у підприємств»

01601 Україна, м. Київ
вул. Верескостов, 24, жодн. 1, 3-й поверх

18.06.2018 р.
№18/5

Голові Державної Регіляторської Служби України
Пані Ларисі Кесені Михайлівні

Пановна Кесені Михайлівно,

Асоціація «Компанії з адміністрування придбань в групах» користується нагодою, щоб висловити Державній Регіляторській Службі України свою повагу та подяку за звернення щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ», розробленого Нацкомфінпослуг («Проект Закону»).

Проект Закону з Аналізом регуляторного впливу та порівняльного таблицю оприлюднено на сайті Нацкомфінпослуг 18.05.2018 р., однак на сайті Нацкомфінпослуг вказане оприлюднення знятих з датою 24.04.2018 р., що не відповідає дійсності.

У Проекті Закону Нацкомфінпослуг пропонує, зокрема, таку зміну:
включення з переліку видів фінансових послуг, виключених статтею 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» («Закон про фінансові послуги»), послуг з адміністрування фінансових активів для придбання товариств у групі».

Аналіз даного Проекту Закону свідчить про його невідповідність цілям та засадам нормативного регулювання ринку фінансових послуг і господарської діяльності, а також суперечність з Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами з огляду на такі.
Фактична заборона Нацкомфінпослуг фінансової послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товариств у групі є незаконною, незаконною та несприятливою, оскільки суттєво порушує принципів адекватності державного регулювання, недопущення прийняття економічно неоптимальних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання, а поставлені завдання можуть бути вирішені в межах повноважень Нацкомфінпослуг.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» «адекватність форм та рівня державного регулювання господарських відносин пошуку» у вирішенні існуючої проблеми на ринковим відомом з урахуванням усіх прийнятних альтернатив».

Метою Закону про фінансові послуги, серед іншого, є «створення правової основи для розвитку інтегрованих фінансових послуг», а тому закріплення у 2011 послуг адміністрування фінансових активів у Законі про фінансові послуги, доцільно виключити з переліку видів фінансових послуг, що надаються компаніям, які надають фінансові послуги та державне регулювання діяльності фінансових компаній, які надають фінансові послуги. При цьому можливі проблеми споживачів послуг адміністрування фінансових активів можуть бути вирішені самотою Нацкомфінпослуг через надані їй повноваження.

З 2011 року Нацкомфінпослуг та Кабінетом Міністрів України прийнято низку нормативно-правових актів, які регулюють надання фінансової послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товариств в групах, ця послуга є ліцензованою послугою та є висловленим видом діяльності підприємств які її надають, що надає змогу належним чином

здійснювати пруденційний нагляд та контроль з боку Нацкомфінпослуг за здійсненням такої діяльності, а небезпечність та непередбачуваність запропонованого рішення Нацкомфінпослуг вплине не лише на підприємств, які надають таку послугу, але й на самих споживачів такої послуги, тому що такі послуги зможуть надаватися неконтрольовано.
Враховуючи логіку Проектом Закону Нацкомфінпослуг пропонує виключити дану фінансову послугу із законодавчо встановленого переліку фінансових послуг, що, в свою чергу, зведе до об'єкт можливості захисту споживачів фінансових послуг і є неадекватним способом регулювання відносин можливості діяльності державного регулювання такої діяльності.
Асоціація підтримує звернення, викладені в листі ТОВ «АВТО ПРОСТО» від 22.05.2018 р. (вх. номер в Державній Регіляторській Службі №1543 від 24.05.18 р.).

Просимо Вас, врахувати викладені зауваження та відмовити в погодженні проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ», розробленого Нацкомфінпослуг.

Виконавчий директор

Бравченко С.В.

Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України

01601, м.Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 22, офіс 37; тел.: (44) 486-38-82, E-mail: office@smpu.kiev.ua, www.spmprpu.kiev.ua, п/р26008243268 в ВАТ АБ "Укргазбанк" м.Киева, МФО 320478, ЄДРПОУ 20076330

№ 116
18.06.2018р.

Голові Державної регуляторної
служби України

К.М.ЛЯШІЙ

Шановна Ксенія Михайлівна!

Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України (далі – Спілка) засвідчує Вам свою глибоку повагу, висловлює надію на подальшу плідну співпрацю та інформує про наступне.

До виконавчої дирекції Спілки звернулась член Спілки, голова правління ТОВ "АВТО ПРОСТО" Н.В.Гутварьова з проханням організувати зустріч із представниками Державної регуляторної служби України з метою обговорення підготовленого Нацкомфінпослуг проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" щодо врегулювання діяльності фінансових установ".

Суть викладено в листі та додатку.

Просимо розглянути.

Додаток: на 8 арк.

З повагою

Генеральний директор

В.Биковець

ТОВ «АВТО ПРОСТО», код ЄДРПОУ 35509011, безстрокова Ліцензія від 15.09.2015 р., видана Нацкомфінпослуг
Україна, 03045, м. Київ, Столичне шосе, 90, 4-й поверх

Президенту Співки підприємців малих,
середніх і приватизованих підприємств України
Ю.І.Єханурову
Генеральному директору Співки підприємців малих,
середніх і приватизованих підприємств України
В.М. Биковцю

14.06.2018 р.
№315

Шановні панове,

ТОВ «АВТО ПРОСТО» звертається із проханням організувати зустріч із представниками Державної Регуляторної Служби України з метою обговорення підготовленого Нацкомфінпослуг проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ» («Проект Закону») та щодо надання висновку про невідповідність Проекту Закону принципам державної регуляторної політики, оскільки вказаний проект направлений на погіршення умов діяльності підприємств, не відповідає принципам державної регуляторної політики, Аналіз регуляторного впливу не відповідає Постанові Кабінету Міністрів України № 308 від 11.03.2004 р. «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта», складений некоректно в частині змін, що пропонуються проектом Закону.

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ» надійшов на погодження до ДРС 24.05.2018 р.

Детальний опис зауважень викладено в листі ТОВ «АВТО ПРОСТО» від 22.05.2018 р., копія якого додається.

Додаток:

1. Зауваження від 22.05.2018 р. на 7 арк.

З повагою,

Голова Правління ТОВ «АВТО ПРОСТО»,
Член Співки підприємців малих,
середніх і приватизованих підприємств України

Гутварьова Н.В.

ТОВ „АВТО ПРОСТО“, код ЄДРПОУ 35509011, безстрокова Ліцензія від 15.09.2015 р., видана Нацкомфінпослуг
Україна, 03045, м. Київ, Столичне шосе, 90, 4-й поверх

22 травня 2018 року
Вих. № 282

Голові Національної комісії, що здійснює державне регулювання
у сфері ринків фінансових послуг
Пану Пашку І.В.

Голові Державної Регulatoryної Служби України
Пані Ляпунів К. М.

Зауваження

*до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання
ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ»*

В повідомленні про порядок денний відкритого засідання від 19.04.2018 р. на сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг («Нацкомфінпослуг»), було розміщено доопрацьований проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо врегулювання діяльності фінансових установ» («Проект Закону»). Порівняльної таблиці та Аналізу регуляторного впливу до Проекту Закону додано не було.

Проект Закону з Аналізом регуляторного впливу та порівняльною таблицею оприлюднено на сайті Нацкомфінпослуг 18.05.2018 р.

Вказаний проект Закону виносився на розгляд Нацкомфінпослуг 25.04.2017 р. та 26.10.2017 р., кожний раз ТОВ «АВТО ПРОСТО», яке є найбільшим адміністратором придбання товарів в групах, подавало свої заперечення щодо вказаних Проектів, однак жодне із заперечень щодо недоцільності прийняття Проекту Закону в частині фінансування адміністративних активів для придбання товарів в групах, враховано не було.

01.08.2017 р. та 02.11.2017 р. ТОВ «АВТО ПРОСТО» подавало свої зауваження щодо попередніх редакцій проекту Закону, оприлюднених Нацкомфінпослуг, однак Нацкомфінпослуг в порівняльній таблиці до останнього проекту Закону не зазначено про отримання поданих зауважень, не зазначено про врахування або відхилення поданих зауважень, що свідчить про порушення розробником проекту Закону ст.9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Повторно звертаємо увагу на те, що Аналіз регуляторного впливу потребує доопрацювання з урахуванням зауважень ТОВ «АВТО ПРОСТО» та висновку від 10.08.2017 р. № 6724/0/20-17 Державної регуляторної служби про невідповідність проекту Закону принципам державної регуляторної політики.

Відповідно до п.13 Постанови Кабінету Міністрів України № 308 від 11.03.2004 р. «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» (далі-Методика АРВ) результати проведення аналізу регуляторного акта викладаються розробником проекту акта згідно з Додатком №1 Методики АРВ.

Так, відповідно до положень Постанови КМУ № 308 від 11.03.2004 року, у розділі I АРВ «Визначення проблеми» розробник повинен, зокрема:

чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання;

визначити причини виникнення проблеми;

оцінити важливість проблеми (у разі існування даних, які підтверджують існування проблеми та характеризують її масштаб, навести значення цих даних (у цифровому вимірі);

вказати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів;

вказати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів.

Однак, в розділі I АРВ розробник визначив проблему на досить формальному рівні, та наведені дані в цифровому вимірі не обґрунтовують наявності проблеми (оскільки, вочевидь, проблема відсутня) та відповідно не характеризують її масштабність.

В розділі II АРВ розробником однією з цілей державного регулювання називається «захист прав споживачів», що не відповідає дійсності, оскільки виключення з переліку фінансових послуг фінансової послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах, відсутність державного регулювання та контролю з боку держави в особі уповноваженого органу - Нацкомфінпослуг - не може розглядатися як належний захист прав споживачів, а навпаки створює умови для порушення прав споживачів. Розробником в розділі II АРВ вказується однією з цілей також встановлення чітких вимог щодо обмеження суміщення фінансовими установами надання фінансових послуг з іншими видами підприємницької діяльності, однак проект Закону не передбачає жодного пункту, який би передбачав встановлення вимог щодо обмеження суміщення надання фінансових послуг, тобто відсутні положення, які є метою прийняття Проекту Закону.

В розділі III АРВ вказані розробником альтернативи та їх вигоди, а також витрати щодо інтересів громадян та суб'єктів господарювання протирічить суті змін, що пропонуються.

В розділі IV АРВ вказані розробником альтернативи та бал результативності не відповідають цілям державного регулювання надання фінансових послуг.

В розділі V АРВ розробником запропонований такий механізм дії регулювання, який неможливо застосувати на практиці адміністраторам, які здійснюють наразі діяльність з адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах та укладають довгострокові договори зі споживачами. Крім того не передбачається механізму дострокового виконання зобов'язань за укладеними договорами, як з боку адміністраторів, так і з боку споживачів, що протирічить принципам державного регулювання. В розділі V АРВ розробником запропоновано встановити заборону здійснення іншої підприємницької діяльності, ніж визначена Законом та законами про діяльність відповідної фінансової установи, однак проект Закону не стосується вказаного.

В розділі VII АРВ розробником зазначається, що проект Закону стосується «ринку фінансового лізингу», що зайвий раз доводить, що до розробки проекту Закону Нацкомфінпослуг підійшла без належного обґрунтування та розгляду існуючих альтернатив, оскільки жодних змін до «ринку фінансового лізингу» цим проектом Закону не вноситься. Тобто відсутні положення, які є метою прийняття Проекту Закону.

Як і в попередніх проектах Закону розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, необхідно встановити, яким чином будуть діяти положення проекту Закону та якою прогнозується ситуація після набрання чинності регуляторним актом.

У зв'язку з цим та на підставі статті 6 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» ТОВ «АВТО ПРОСТО» повторно подає свої зауваження до Проекту Закону.

У Проекті Закону Нацкомфінпослуг пропонує такі зміни:

- I. виключення з переліку видів фінансових послуг, визначених статтею 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» («Закон про фінансові послуги»), послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах;
- II. встановлення перехідних положень для адміністраторів придбання товарів в групах;
- III. викладення п.9 ч.1 ст.4 в новій редакції;
- IV. доповнення переліку фінансових послуг послугою в системі накопичувального пенсійного забезпечення в частині адміністрування недержавних пенсійних фондів.

Таким чином, відповідно до Аналізу регуляторного впливу Нацкомфінпослуг вважає, що Проект Закону начебто спрямований вирішити такі завдання:

1. ситуацію, що склалася на ринку фінансових послуг, а саме: незадоволення споживачів послугами з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах;

Аналіз даного Проекту Закону свідчить про його невідповідність цілям та засадам нормативного регулювання ринку фінансових послуг і господарської діяльності, а також суперечність з Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами з огляду на таке.

1. Фактична заборона Нацкомфінпослуг фінансової послуги Проектом Закону є недоцільною і незаконною, оскільки суперечить принципу адекватності державного регулювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання, а поставлені завдання можуть бути вирішені в межах повноважень Нацкомфінпослуг

Відповідно до статті 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» *«адекватність - відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив».*

Метою Закону про фінансові послуги, серед іншого, є *«створення правових основ для захисту інтересів споживачів фінансових послуг»*, а тому закріплення послуги адміністрування фінансових активів у Законі про фінансові послуги гарантує захист споживачів цієї послуги та державне регулювання діяльності фінансових компаній, які надають таку послугу. При цьому можливі проблеми споживачів послуг адміністрування фінансових активів можуть бути вирішені самою Нацкомфінпослуг через надані їй повноваження.

Відповідно до пункту 3 частини 1 статті 28 Закону про фінансові послуги Нацкомфінпослуг *«вдає фінансовим установам відповідно до законів з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг відповідні дозволи, а також ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг та затверджує умови провадження діяльності з надання фінансових послуг, здійснення яких потребує відповідної ліцензії чи дозволу, та порядок контролю за їх додержанням».*

Постановою від 7 грудня 2016 року № 913 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)» Кабінет Міністрів України, виконуючи свої завдання¹, затвердив вимоги для отримання права на провадження господарської діяльності з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах (*«Ліцензійні умови»*). Згідно з пунктом 89 Ліцензійних умов *«фінансова установа провадить діяльність з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах відповідно до умов провадження такої діяльності встановлених Нацкомфінпослуг».*

Нацкомфінпослуг Розпорядженням № 3384 від 08.08.2017 р. затверджено «Положення про обов'язкові критерії та фінансові нормативи, а також вимоги, що обмежують ризики в діяльності фінансових компаній при наданні фінансових послуг з адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах», відтак вказаним Положенням Нацкомфінпослуг реалізувала свої повноваження щодо створення правових основ з метою захисту прав споживачів вказаної послуги.

Всупереч логіці, проектом Закону Нацкомфінпослуг пропонує виключити дану фінансову послугу із законодавчо встановленого переліку фінансових послуг, що, в свою чергу, звужує обсяг можливого захисту споживачів фінансових послуг і є неадекватним способом регулювання відносно можливого рівня державного регулювання такої діяльності.

До того ж у контексті досягнення поставлених цілей Нацкомфінпослуг не розглянула можливість розробки/вдосконалення альтернативних способів, які не передбачають безпосереднього державного регулювання. Наприклад, у Публічному звіті про діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за 2016 рік зазначено, що *«за напрямом захисту інтересів споживачів фінансових послуг та відновлення довіри до ринків небанківських фінансових послуг: з лютого 2016 року запроваджено щомісячне*

¹Стаття 9 (2) Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» № 222-VIII від 02.03.2015

розміщення інформаційних повідомлень на сайті Нацкомфінпослуг щодо результатів розгляду скарг споживачів фінансових послуг».

При цьому на сайті Нацкомфінпослуг розміщені повідомлення за період з 4 березня 2016 року до 19 березня 2018 року стосуються інформації про роботу зі зверненнями громадян та юридичних осіб щодо дій страхових компаній. Звідси слідує, що питання захисту споживачів послуги адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах та типові проблеми у цій сфері не висвітлені і не опрацьовані Нацкомфінпослуг за допомогою наявних інструментів недержавного регулювання, зокрема шляхом розміщення інформаційних повідомлень про результати розгляду скарг.

В Публічному звіті про діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за 2017 рік зазначено, що «питання, з якими зверталися громадяни до Нацкомфінпослуг, стосувалися передусім додержання законодавства у сфері надання страхових послуг – 5 231 звернення, або 75,3% від загальної кількості звернень. Зважаючи на серйозність зафіксованих перевіркою наслідків неналежного виконання зобов'язань страховими компаніями, запровадження у II півріччі 2017 року проведення позапланових перевірок страховиків за погодженням з Державною регуляторною службою сприяло підвищенню платіжної дисципліни страхових компаній. За результатами вжитих Нацкомфінпослуг заходів нагляду, заявники отримували страхове відшкодування, що також є об'єктивним індикатором ефективності наглядових дій з боку Нацкомфінпослуг.»

Таким чином, згідно даних Нацкомфінпослуг питання, з якими звернулися громадяни до Нацкомфінпослуг стосувалися передусім додержання законодавства у сфері надання страхових послуг – 5231 звернення або 75,3 % від загальної кількості звернень. Однак, незадоволення споживачів страховими послугами не є основним чинником, який би змусив Нацкомфінпослуг виключити з переліку фінансових послуг страхові послуги задля досягнення вигод, які вказані Нацкомфінпослуг; зменшиться кількість випадків порушень прав споживачів фінансових послуг та, відповідно, кількості скарг на дії фінансових компаній. Такий підхід Нацкомфінпослуг протирічить здоровому глузду та принципам державної регуляторної політики. За логікою, якою Нацкомфінпослуг керується при прийнятті Проекту Закону, для того, щоб виключити необізнаність громадян у фінансових послугах необхідно заборонити усі види фінансових послуг. Відсутні послуги – відсутня необізнаність громадян - споживачів.

Отже, виключення послуги адміністрування активів для придбання товарів у групах із законодавчо встановленого переліку фінансових послуг виходить за межі необхідного державного регулювання, оскільки проблеми споживачів, навіть якщо такі існують, можуть бути вирішені через повноваження Нацкомфінпослуг.

Нацкомфінпослуг володіє й іншими інструментами регулювання за напрямом захисту прав споживачів у сфері адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах (про що свідчить інформація щодо страхових компаній), які наразі не використовуються ефективно.

До того ж Проект Закону розроблено без аналізу механізмів, які функціонують для захисту прав споживачів, та способів їх вдосконалення. Зокрема, Нацкомфінпослуг не провела аналіз альтернативних способів вирішення поставлених завдань, а саме – використання наявних інструментів (розміщення інформації про результати розгляду скарг, ознайомлення потенційних споживачів з типовими проблемами у цій сфері та їх можливим розв'язанням), та вдосконалення чинного регулювання.

2. Висновки Нацкомфінпослуг про необхідність виключення послуги адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах з переліку фінансових послуг є необґрунтованими і безпідставними

2.1. Рівень фінансової грамотності українців не впливає на стан задоволення від споживання послуг адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах

Відповідно до Аналізу регуляторного впливу Нацкомфінпослуг посилається на показники 2010 року² фінансової обізнаності та грамотності українців і робить висновок, що з огляду на «низьку фінансову грамотність», «існує значний ризик втрати громадянами своїх коштів та підвищення соціального напруження». Зауважимо, що з наведених даних щодо фінансової грамотності неможливо зробити висновок про обізнаність споживачів стосовно окремої послуги адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах, оскільки статистика демонструє

²За словами Нацкомфінпослуг дані за 2010 рік, отримані маркетинговою дослідницькою компанією InMind (м. Київ), за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку – USAID

дані про загальний стан фінансової обізнаності українців станом на 2010 рік, коли адміністрування фінансових активів не було включено до фінансових послуг, окрім цього, площина фінансової грамотності та обізнаності українців у 2010 р. не може слугувати підґрунтям для доцільності розробки проекту закону.

2.2. Нацкомфінпослуг не надає фактів щодо існування проблеми невиконання фінансовими компаніями договорів адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах, які можуть бути вирішені лише законодавчим регулюванням

Відповідно до Аналізу регуляторного впливу Нацкомфінпослуг вважає, що «у разі невиконання декількома учасниками групи своїх зобов'язань за договорами існує ризик невиконання фінансовою компанією – адміністратором своїх зобов'язань перед учасниками групи щодо придбання та розподілу товару».

При цьому відповідно до Підсумків діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2016 рік Нацкомфінпослуг надає такі показники щодо послуг адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах: «За 2016 рік фінансові компанії уклали 2 960 договорів адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах на загальну суму 421,0 млн. грн., виконали 2 998 договорів». Відповідно до Підсумків діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2017 рік: «протягом 2017 року фінансові компанії уклали 1 921 договір адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах на загальну суму 487,7 млн. грн., виконали 1 333 договори».

Таким чином, причини та ризики, які на думку Нацкомфінпослуг потребують вирішення за допомогою Проекту Закону, спростовуються показниками щодо виконання зобов'язань фінансовими компаніями з придбання товарів в групах на ринку фінансових послуг.

3. Проектом Закону ігноруються механізми захисту прав споживачів, які розробляються фінансовими компаніями

3.1. У межах наявних інструментів фінансові компанії забезпечують доступ споживачів до інформації

Згідно з пунктом 92 Ліцензійних умов Внутрішні правила надання фінансових послуг повинні містити, серед іншого, «порядок доступу потенційних споживачів фінансової послуги та учасників групи до документів та іншої інформації фінансової установи, пов'язаної з провадженням ним діяльності з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах».

Зауважимо, до укладення з учасником групи договору про адміністрування фінансові компанії ознайомлюють його з внутрішніми правилами, умовами договору про адміністрування та надають інформацію, визначену статтею 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». У випадку ТОВ «АВТО ПРОСТО» працівники фінансової компанії ознайомлюють (потенційних) споживачів з умовами надання послуг, після чого, у разі укладення договору, споживачі підписують Довідку про ознайомлення Учасника групи із Внутрішніми правилами, засвідчуючи, зокрема: «Терміни, визначення, умови Внутрішніх правил мені зрозумілі».

У рамках забезпечення прав споживачів відповідно до пункту 4.4 Внутрішніх правил ТОВ «АВТО ПРОСТО» «Товариство надає інформацію та/або документи, пов'язані із наданням фінансової послуги на умовах, передбачених договором про адміністрування, при отриманні письмового запиту учасника або потенційного споживача фінансової послуги. Отриманий запит відповідним чином реєструється Товариством». У такому порядку ТОВ «АВТО ПРОСТО» опрацьовує звернення споживачів, які здебільшого стосуються таких питань: строк отримання автомобіля, порядок зміни ціни, розірвання договору, строк повернення коштів, повідомлення про непередбачувані обставини. Облік цих звернень і наданих відповідей ведеться в електронному вигляді, і в кожному окремому випадку ТОВ «АВТО ПРОСТО» приймає відповідне рішення з приводу звернення в рамках договору.

Окрім цього, інформація щодо адміністрування фінансових активів міститься у відкритому доступі на веб-сайті ТОВ «АВТО ПРОСТО» (<http://www.autotak.com.ua/>), де зокрема можна ознайомитись з Внутрішніми правилами ТОВ «АВТО ПРОСТО» (<http://www.autotak.com.ua/share/Vnutrishni-pravula-2012.pdf>) та з Договором про надання фінансової послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товару (Автомобіля) у групі (http://www.autotak.com.ua/share/Ugoda_AutoTak.pdf).

Отже, на фінансові компанії покладається обов'язок надавати доступ до інформації про послуги адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах та забезпечувати обізнаність споживачів у питаннях, пов'язаних з

цією фінансовою послугою. При цьому Проект Закону, яким пропонується виключити дану послугу з законодавчо встановленого переліку фінансових послуг, не впливає на проблеми фінансової обізнаності, якщо такі існують.

3.2. Фінансові компанії володіють механізмами забезпечення інтересів споживачів за договорами адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах.

Система адміністрування активів для придбання товару у групі побудована таким чином, що фінансова компанія бере на себе обов'язок забезпечити отримання товару учасником групи, який сплатив загальну кількість періодичних платежів та виконав інші зобов'язання за Договором. Фінансові компанії чітко закріплюють таку гарантію у Договорах щодо адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах (наприклад, пункт 1.2 Договору про надання фінансової послуги ТОВ «АВТО ПРОСТО»).

При тому, що акумулювання коштів у групі дійсно залежить від дотримання графіку платежів кожним учасником групи, учасник, який виконав договір, може вимагати отримання товару незалежно від виконання договорів іншими учасниками групи, а фінансова компанія зобов'язана організувати отримання товару таким учасником. Разом з цим, у договорі про адміністрування фінансових активів зазвичай прописуються механізми, які дозволяють притримати право на отримання товару чи виключити учасника з групи у разі невиконання ним зобов'язань за договором (пункти 13.3 та 13.4 Договору про надання фінансової послуги ТОВ «АВТО ПРОСТО»), що створює умови, в яких інтересом кожного учасника групи є належне здійснення платежів за договором.

Можливість зміни розміру періодичних платежів у разі зміни поточної ціни товару, яку Нацкомфінпослуг вважає загрозою для прав споживачів послуги адміністрування фінансових активів, насправді встановлена у Внутрішніх правилах та Договорах про надання фінансової послуги, і споживачам відомо про таку можливість до укладення договору. Зміна цін на товари та фінансові послуги є відображенням загального стану економіки в державі та не залежить від фінансових компаній.

Крім того, зауважимо, що вартість автомобіля, отриманого за Договором про адміністрування, і автомобіля на вторинному ринку, також пропорційно зростає, що відображає співмірність впливу незалежних від сторін чинників загального фінансового стану у державі.

Відтак, Проект Закону розроблено без аналізу механізмів, які функціонують для захисту прав споживачів, та способів їх вдосконалення.

З огляду на вище зазначені зауваження, Проект Закону розроблений на основі необ'єктивного аналізу, без врахування можливих альтернатив, і суперечить Конституції України, а тому не може бути допущений до законодавчого процесу.

4. Проектом Закону пропонується забезпечити щомісячні відрахування коштів для забезпечення виплат учасникам з 01 січня 2019 року.

Система адміністрування активів для придбання товару у групі побудована таким чином, що фінансова компанія бере на себе обов'язок забезпечити отримання товару учасником групи за рахунок періодичних платежів учасників, які надходять у фонд кожної групи. Спрямування отриманих періодичних платежів чітко визначено на законодавчому рівні для адміністраторів придбання товарів в групах - на придбання автомобілів та на повернення коштів за розірваними договорами. В разі, якщо з 01.01.2019 року адміністраторів зобов'язують відраховувати кошти, постає питання, у який спосіб адміністратори виконують свій обов'язок за договором – забезпечити придбання та передачу у власність учасників групи автомобіль. Протягом 6 (!) років адміністраторів хочуть зобов'язати здійснювати щомісячні відрахування, що унеможливить належним чином виконати зобов'язання за укладеними договорами перед тими учасниками, які мали на меті та бажають отримати товар (автомобіль) у власність. Окрім цього, жодним із перехідних положень не встановлено, у який спосіб будуть завершені графіки внесків та виконані зобов'язання за договорами про адміністрування, які вже укладені або будуть укладені на законних підставах до моменту набрання чинності законопроекту в разі його прийняття.

Договори про адміністрування, які наразі укладає ТОВ «АВТО ПРОСТО», укладаються строком на 10 років. Після отримання автомобіля учасник системи МАЄ ПРАВО виконати умови договори протягом строку, на який його було укладено, неможливо змінити істотну умову договору та скоротити строк дії договору. Однак, в проекті Закону жодним чином не вирішується вказана проблема.

5. Проект Закону повинен розроблятися із залученням громадян України відповідно до вимог спеціальної процедури консультацій з громадськістю

Відповідно до статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» «оприлюднення проекту регуляторного акта з метою одержання зауважень і пропозицій не може бути перешкодою для проведення громадських слухань та будь-яких інших форм відкритих обговорень цього проекту регуляторного акта». Згідно з пунктом 12 Постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року N 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» «в обов'язковому порядку проводяться консультації з громадськістю у формі публічного громадського обговорення та/або електронних консультацій з громадськістю щодо проектів нормативно-правових актів, які: передбачають провадження регуляторної діяльності у певній сфері; передбачають надання пільг чи встановлення обмежень для суб'єктів господарювання та інститутів громадянського суспільства».

По-перше, Проект Закону спрямований на регулювання ринку фінансових послуг шляхом виключення з переліку фінансових послуг адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах. По-друге, Проект Закону спрямований встановити обмеження на здійснення підприємницької діяльності, яка не визначена Законом. Отже, Проект Закону повинен бути опрацьований у форматі консультацій з громадськістю.

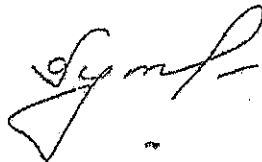
Зауважимо, що згідно з пунктом 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року N 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» «інформація, пов'язана з організацією та проведенням консультацій з громадськістю, оприлюднюється у спеціально створеній рубриці "Консультації з громадськістю" офіційного веб-сайту органу виконавчої влади [який є головним розробником проекту нормативно-правового акта]». Наразі на сайті Нацкомфінпослуг немає такої інформації, яка би давала підстави вважати, що Нацкомфінпослуг готується до організації та проведення консультацій з громадськістю щодо Проекту Закону.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» одним з принципів державної регуляторної політики є принцип прозорості та врахування громадської думки, який передбачає, зокрема, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у встановленому законом порядку.

Просимо врахувати наші зауваження та оприлюднити інформацію про результати розгляду. Також просимо організувати консультації з громадськістю, які є обов'язковими у цій ситуації, та сповістити про їх проведення з метою забезпечення нашої участі. Ми, як учасники ринку фінансових послуг, готові відповісти на Ваші запитання стосовно зазначених зауважень.

З повагою,

Голова правління

Гутварьова Н.В.